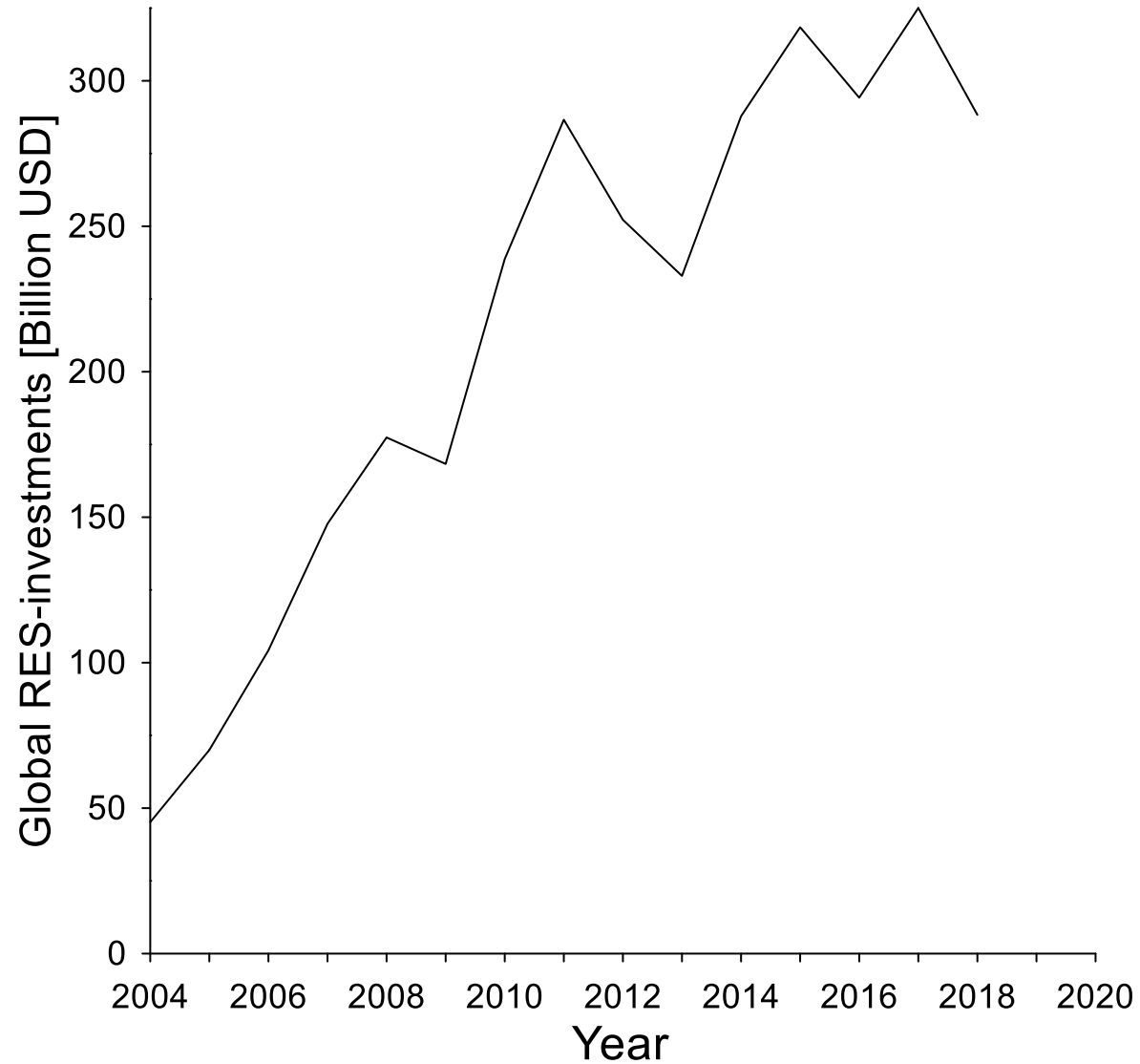

Klimatomställningen – möjligheter och utmaningar

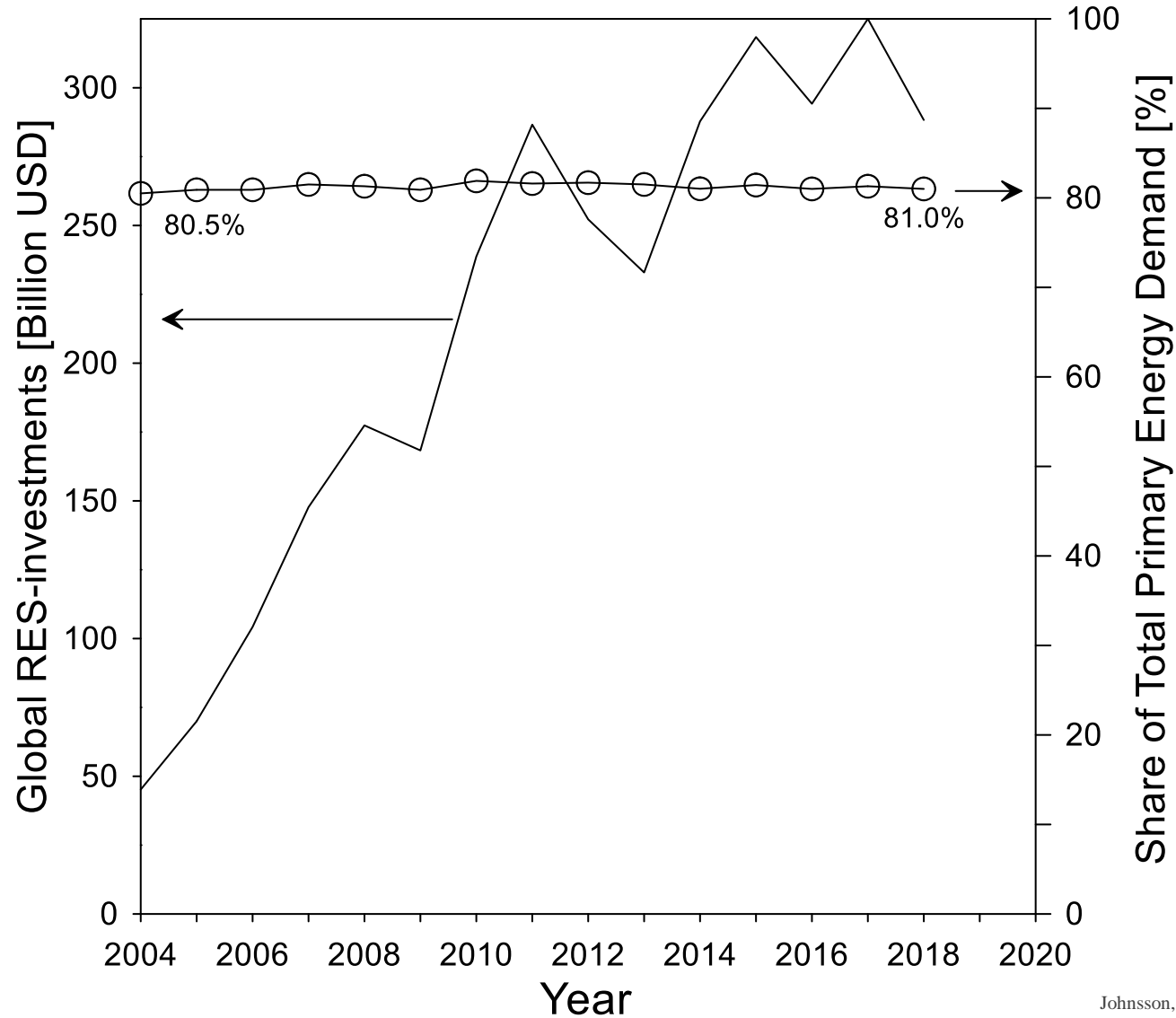
Filip Johnsson

SERO:s seminarium, 2022-04-07

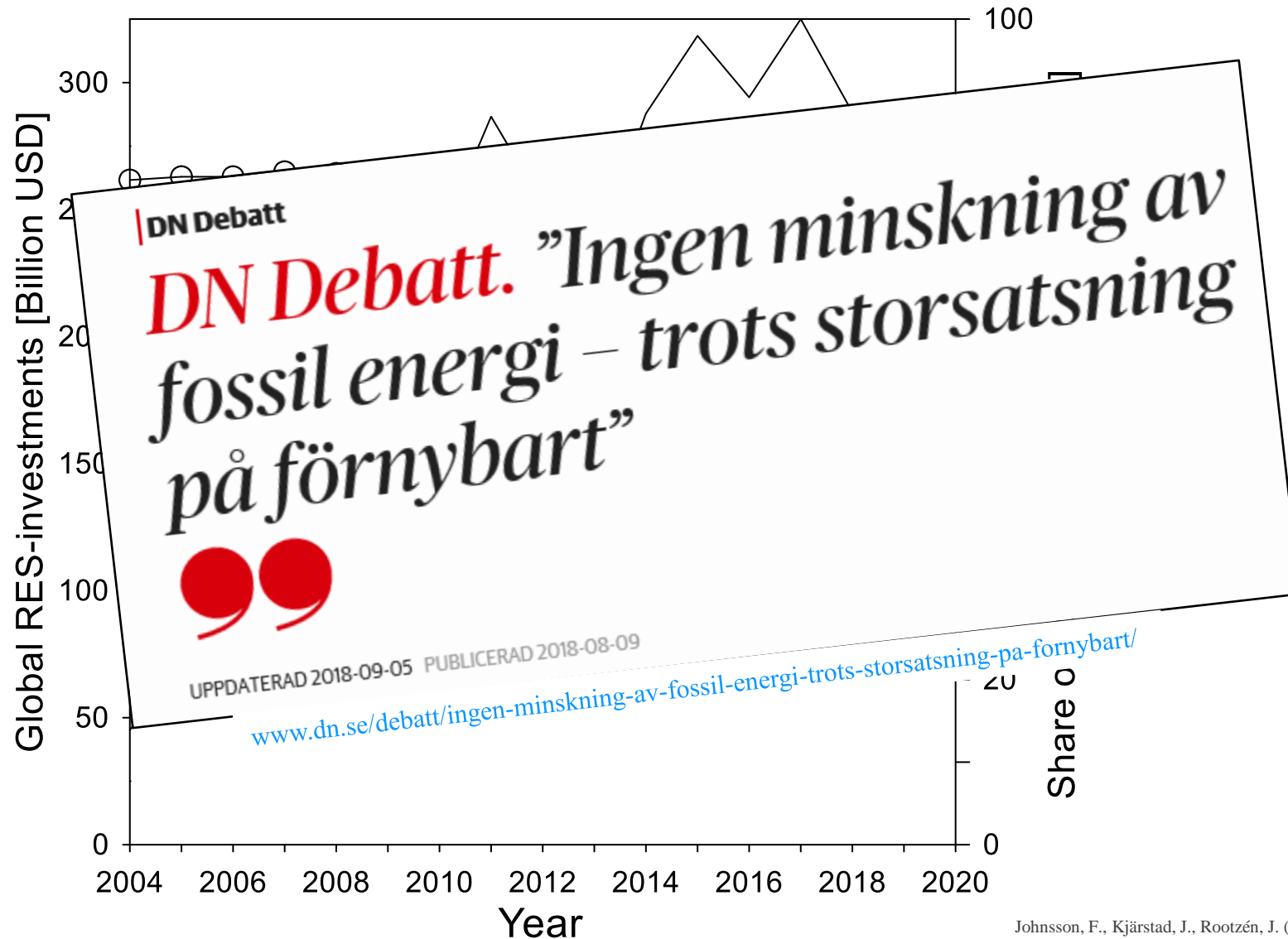
Kraftig tillväxt i förnybar energi

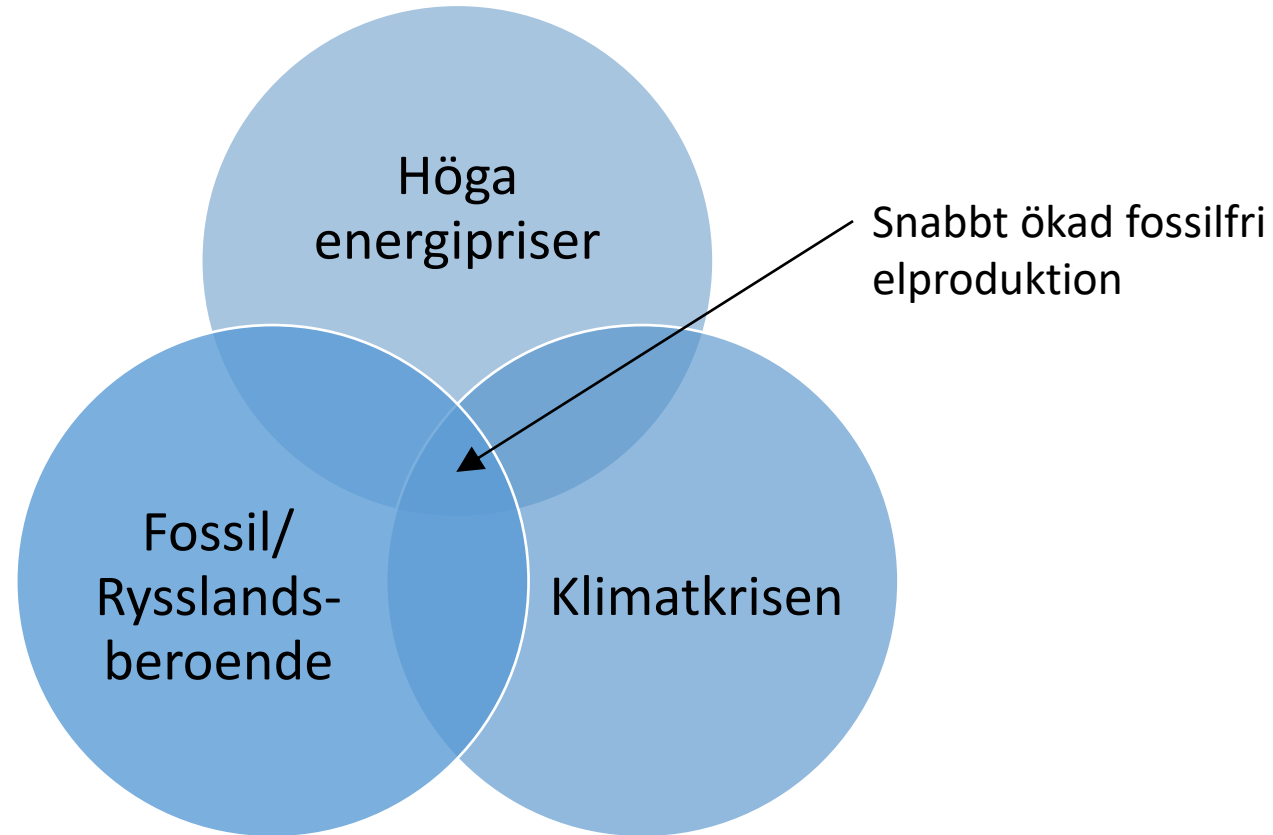
Kraftig tillväxt i förnybar energi – **noll minskning i andelen fossil energi!**

Kraftig tillväxt i förnybar energi – **noll minskning i andelen fossil energi!**

Tre utmaningar – en lösning

Mid May

 Options to optimise the electricity market design in view of structural change towards decarbonisation of the energy mix

 Proposal for a **RePowerEU plan** to phase out our dependencies on Russian fossil fuels by 2027.

Tweet: Ursula von der Leyen

EUROPEAN COMMISSION

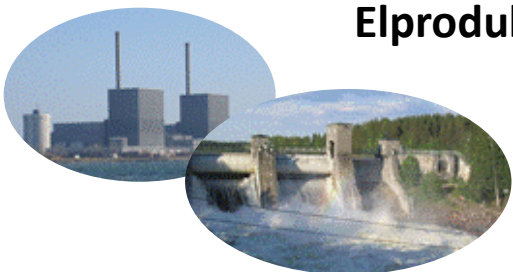
Strasbourg, 8.3.2022
COM(2022) 108 final

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE EUROPEAN COUNCIL, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

REPowerEU: Joint European Action for more affordable, secure and sustainable ene

Uppemot fördubblat elbehov – elektrifiering av industri och transporter

Elproduktion

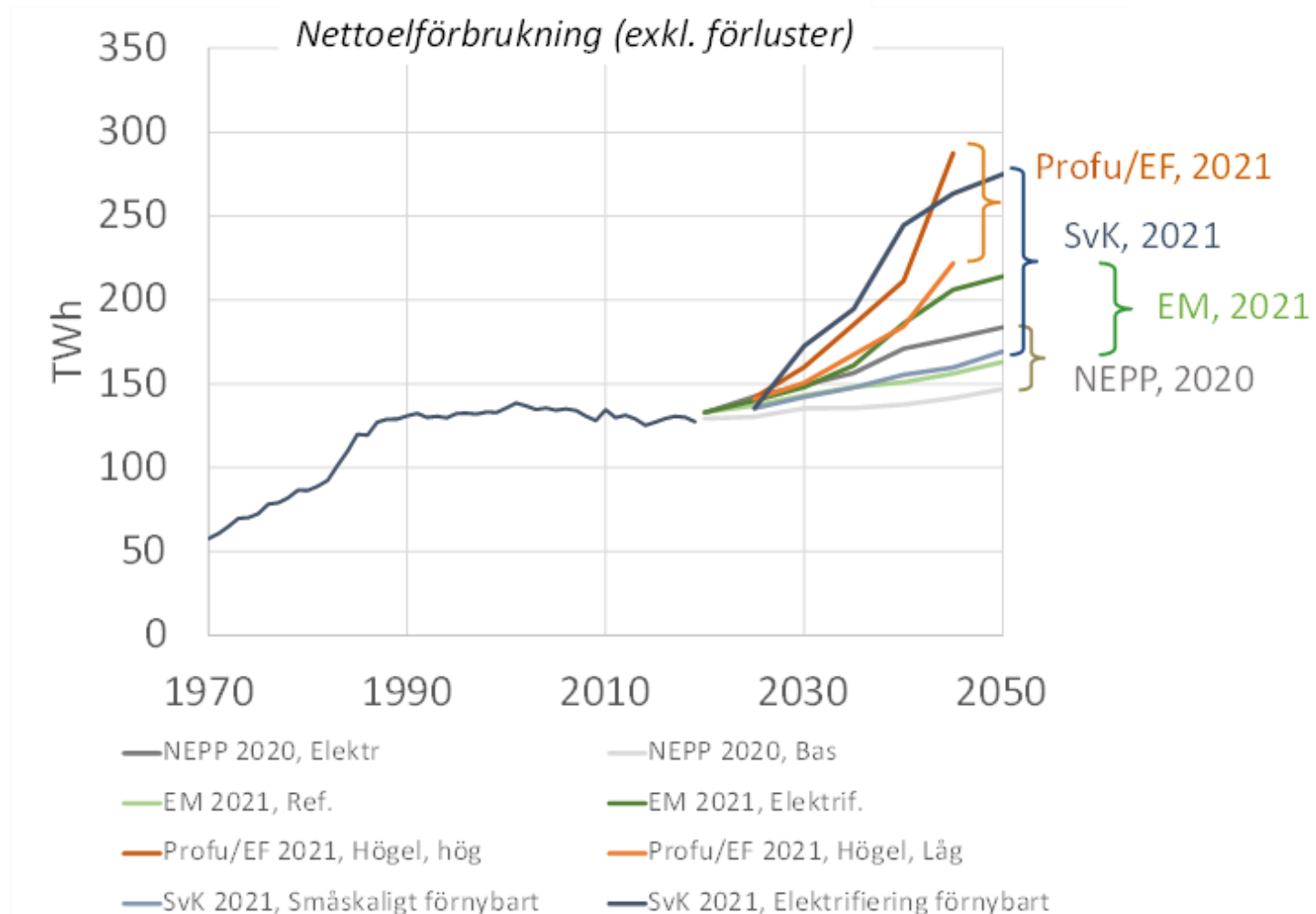
Transporter

Industri

Byggnader

Sverige kan nästan dubbla elproduktionen?

- **Landbaserad vindkraft: + 52 TWh**
  - + 20 TWh redan inom 3 år
  - 3 400 vindkraft beviljade eller i tillståndprocess - 45 procent räcker.
- **Havsbaserad vindkraft: + 65 TWh**
  - Ledig kapacitet för 70 TWh
  - Regeringens ambitionsnivå 120 TWh
  - Ansökningar om 400 TWh

Sverige kan nästan dubbla elproduktionen?

- **Biokraft: + 12 TWh**

- 2020 var den 13 TWh, dvs total c:a 25 TWh (totala potentialen större)
- Elektrifieringsstrategin: Utreda hur ”incitamenten för en mer effektiv användning av befintlig kraftvärmekapacitet bör öka”

- **Solkraft: + 10 TWh**

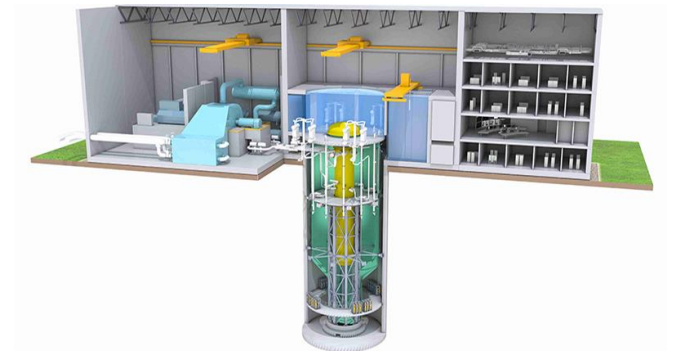
- Intresset för stora solparker (>100 GWh) ökar snabbt
- Branschen ökar ambitionen till 25 TWh till 2030

Sverige kan nästan dubbla elproduktionen?

- **Befintlig kärnkraft: + 2 TWh**
  - Höjd effekt i Forsmark 1 och 3

- **På längre sikt SMR**

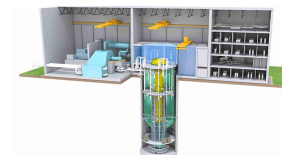

Sverige kan nästan dubbla elproduktionen

- **Totalt:**

- Landbaserad vindkraft: + 52
- Havsbaserad vindkraft: + 65
- Biokraft: + 12
- Solkraft + 10
- Kärnkraft + 2
- SMR + 141

- SMR + ?

DN DEBATT
DN Debatt. "Hantera båda kriserna genom mer elproduktion"
UPPDATERAD 2022-03-15 PUBLICERAD 2022-03-11

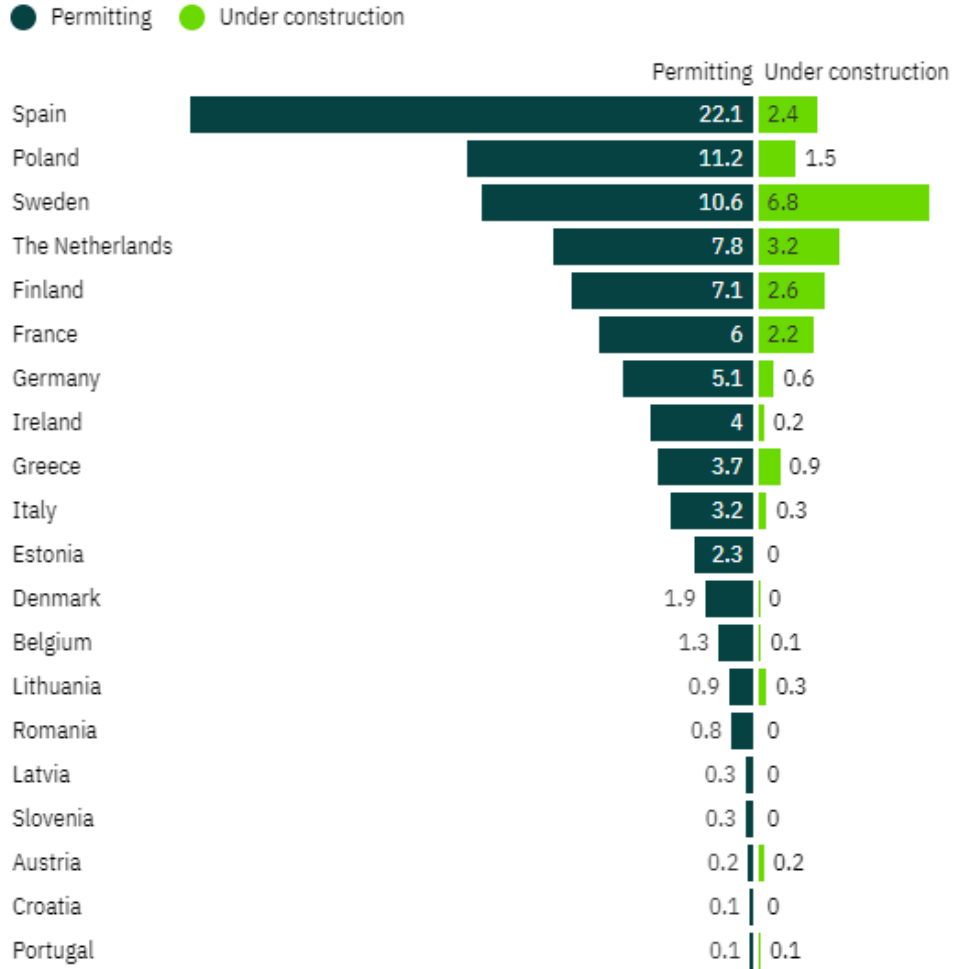
**CHALLENGES
AHEAD**

Data insight: The permitting problem for EU wind farms

The EU has four times more wind capacity in permitting than under construction, reveals exclusive analysis of GlobalData data.

By Nick Ferris

Top 20 EU countries by wind pipeline capacity, broken down by development stage (GW)

Only wind projects with more than 5MW of capacity are represented in visual

Source: [GlobalData](#)

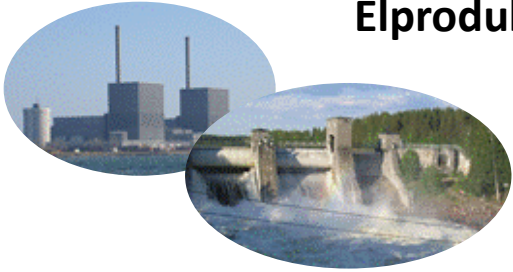
Acceptans för energiomställningen

- **Bättre samverkan** med lokalsamhällena, exempelvis genom ökade bygdemedel
- Kommunerna måste ges **ekonomiska incitament** för att möjliggöra utbyggnaden
- Sverige måste finna former för att **hantera kompromisser** mellan olika intressen i syfte att möjliggöra omställningen

Sektorsintegration för effektiv energiomställning

Elproduktion

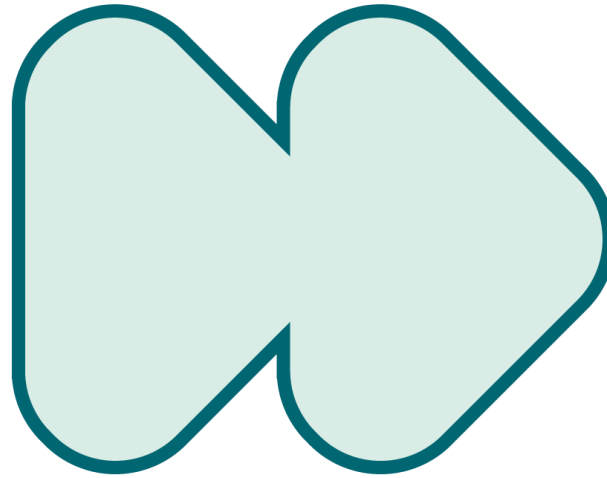
Transporter

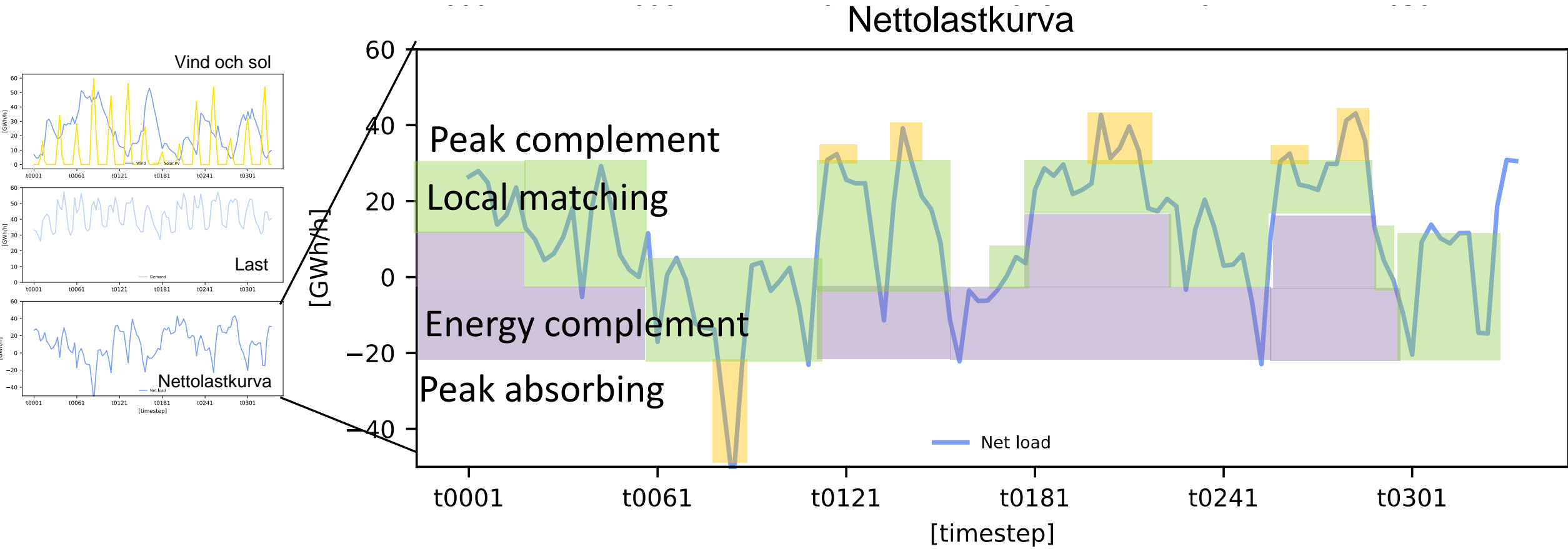
Industri

Byggnader

Sektorsintegration möjliggörs med **variationshantering**

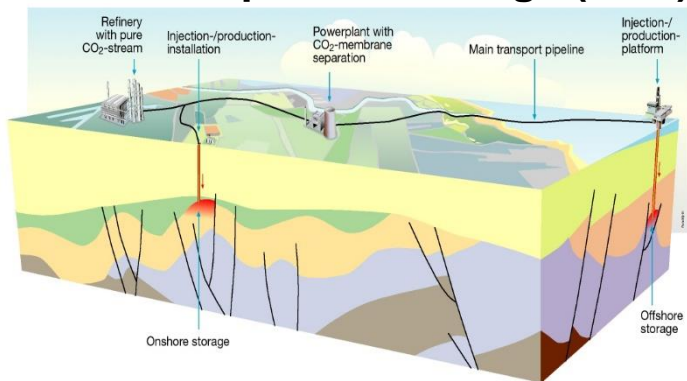

Teknikdiversitet möjliggör effektiv variationshantering

Smart buildings

Carbon Capture & Storage (CCS)

Combined Heat and Power (CHP)

Energy infrastructure

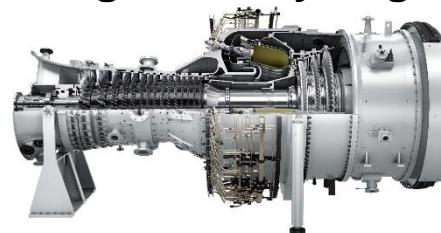
Solar power

Electric Vehicles (EV)

Gas turbines
– biogas and hydrogen

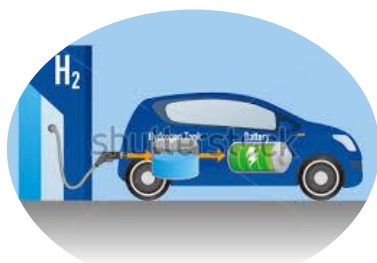
Small and Medium Sized Reactors (SMR)

Wind power

Hydrogen Electric Vehicles (HEV)

Hydrogen Based Steelmaking

Batteries

Storskalig integration av variabel elproduktion - sektorsintegration Vind- och solkraft

Shaping	Absorbing	Complementing
<p>Electricity ⇒ Electricity</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reduce curtailment and peak power • More even costs on diurnal basis 	<p>Electricity ⇒ Fuel and heat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reduce curtailment • Fewer low cost events 	<p>Fuel ⇒ Electricity</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reduce peak power • More even costs on yearly basis
Batteries	Power-to-heat	Flexible thermal generation
Load shifting	Electrofuels	Reservoir hydropower
Pumped hydro	Power to gas (hydrogen)	

Efficient electrification of **industry** – example hydrogen-based steel production

Variationshantering i **industrin**

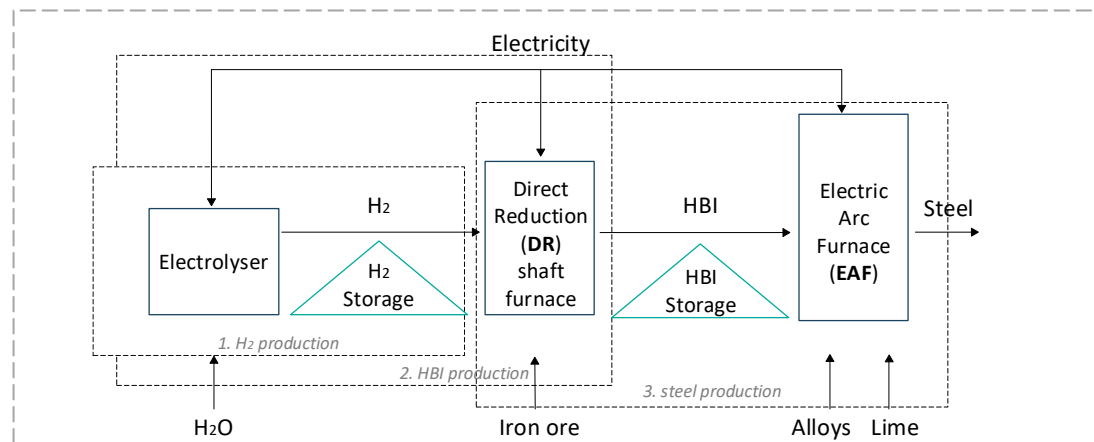
– exempel vätgasbaserad stålproduktion

Options to meet electricity price variations:

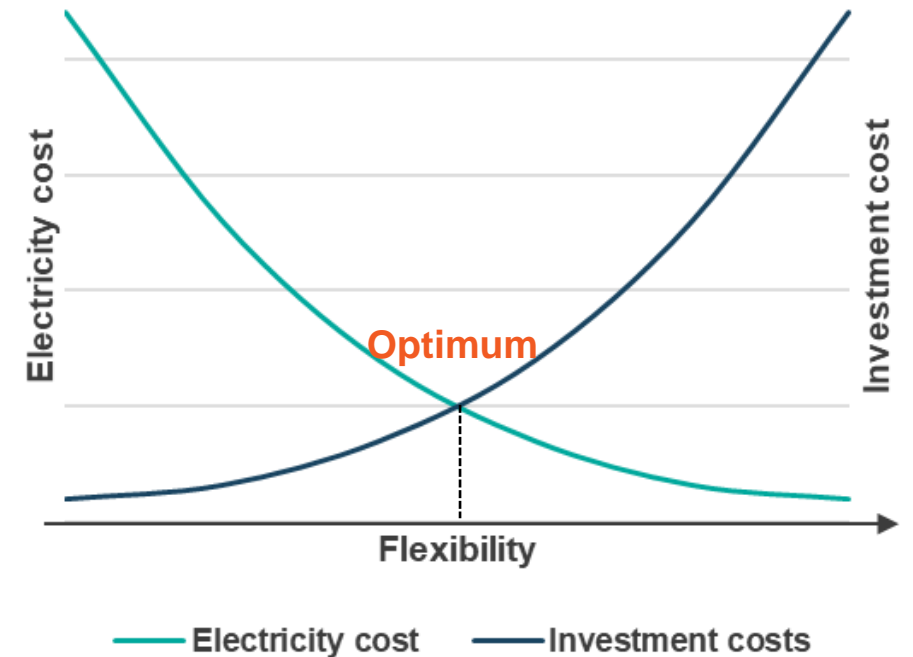
- Flexible operation of production capacity
- Commodities storage

Hydrogen

Others (e.g. hot-briquetted iron (HBI))

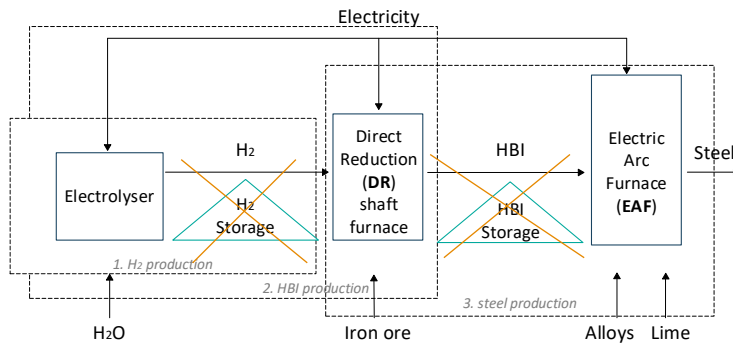
Hydrogen direct reduction process

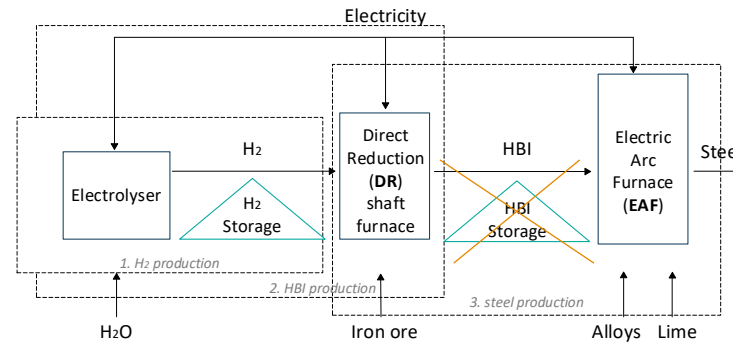
Variationshantering i **industrin**

– exempel flexibilitet i vätgasbaserad stålproduktion

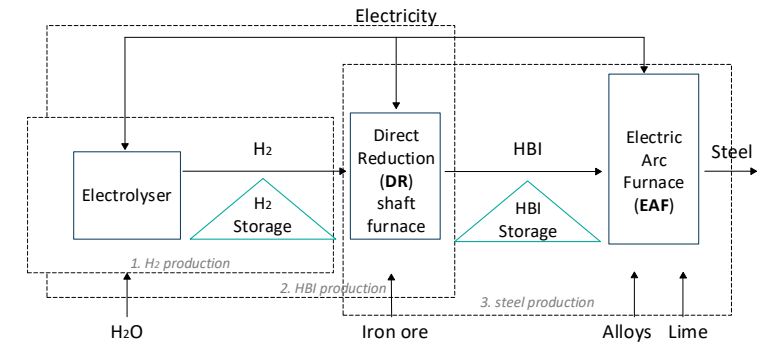
Inflexible

Partly flexible

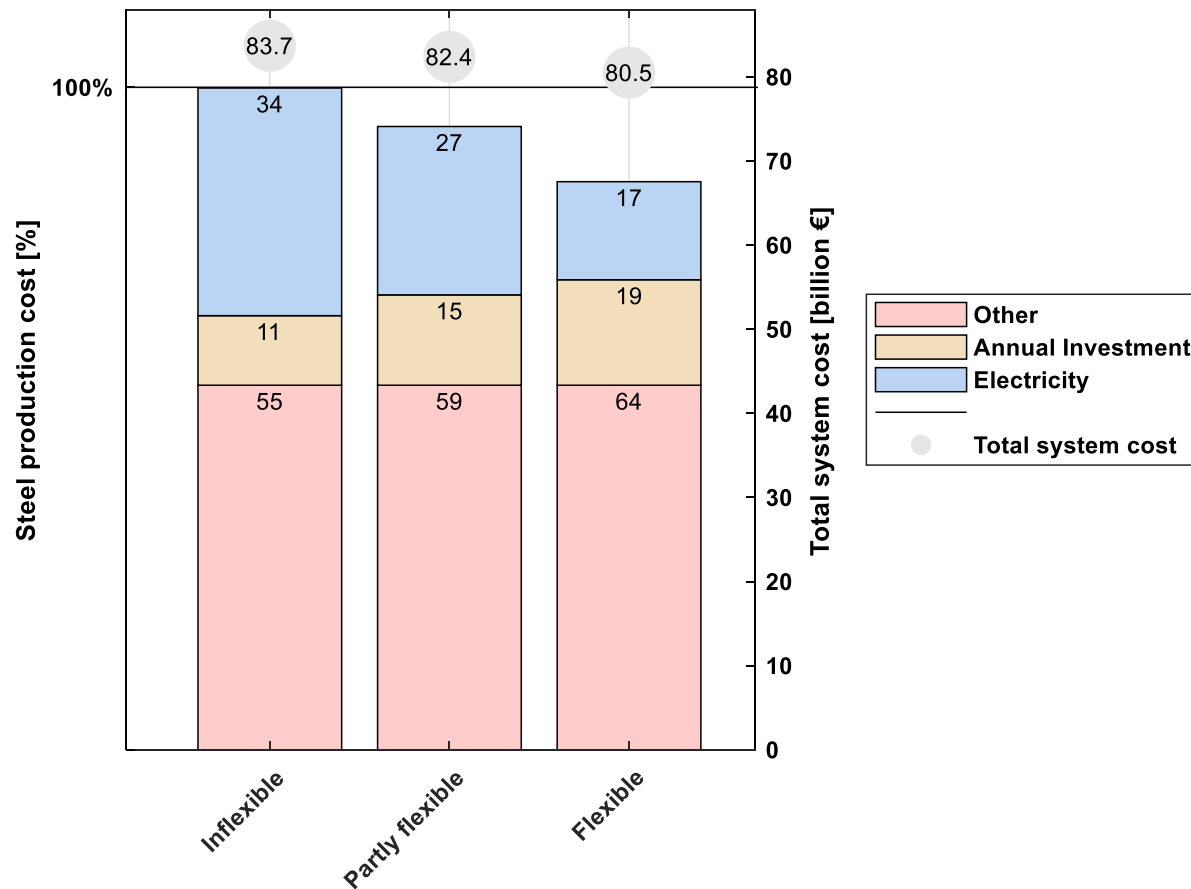

Flexible

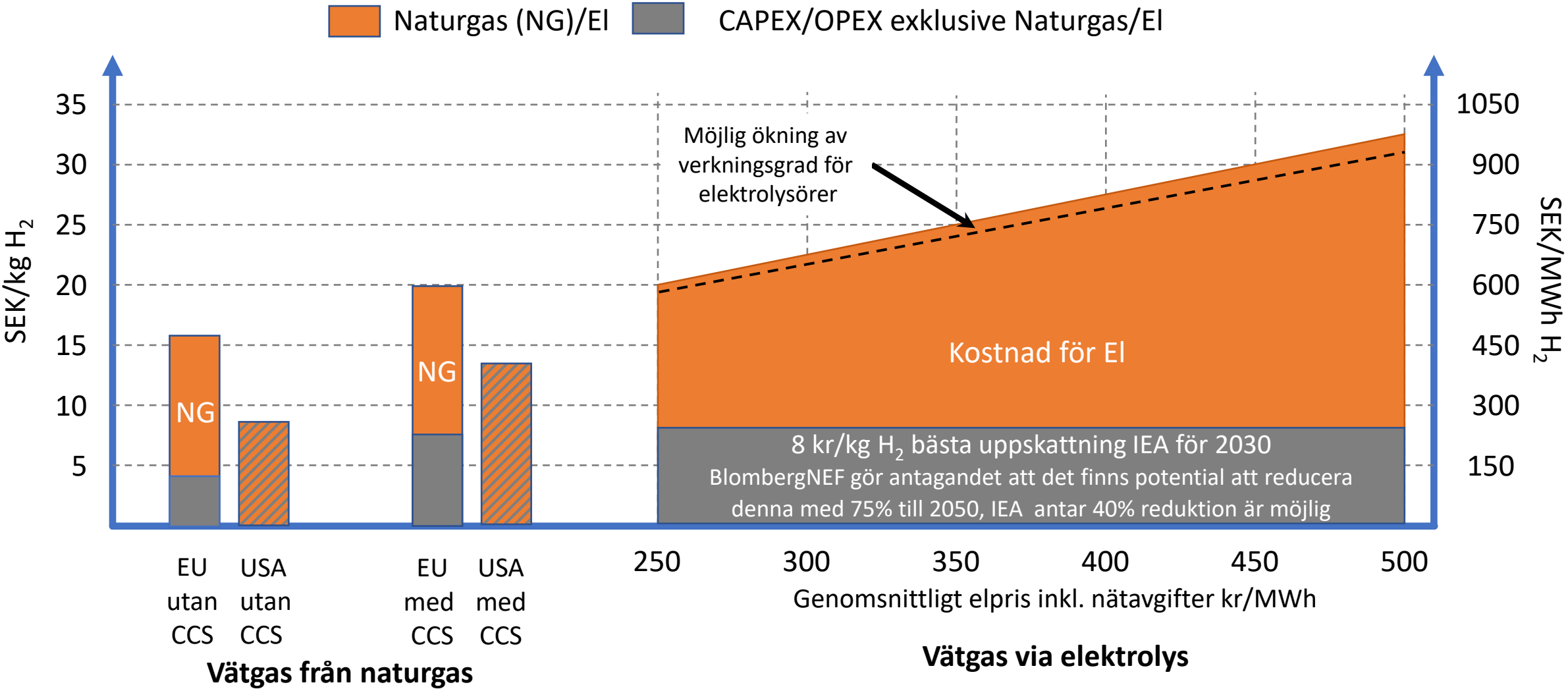
Variationshantering i **industrin**

– exempel flexibilitet i vätgasbaserad stålproduktion

	Partly flexible	Flexible
Steel production cost	6%	14%
Investment cost	30%	48%
Total system cost	2%	4%

Storskalig produktion av vätgas 2030

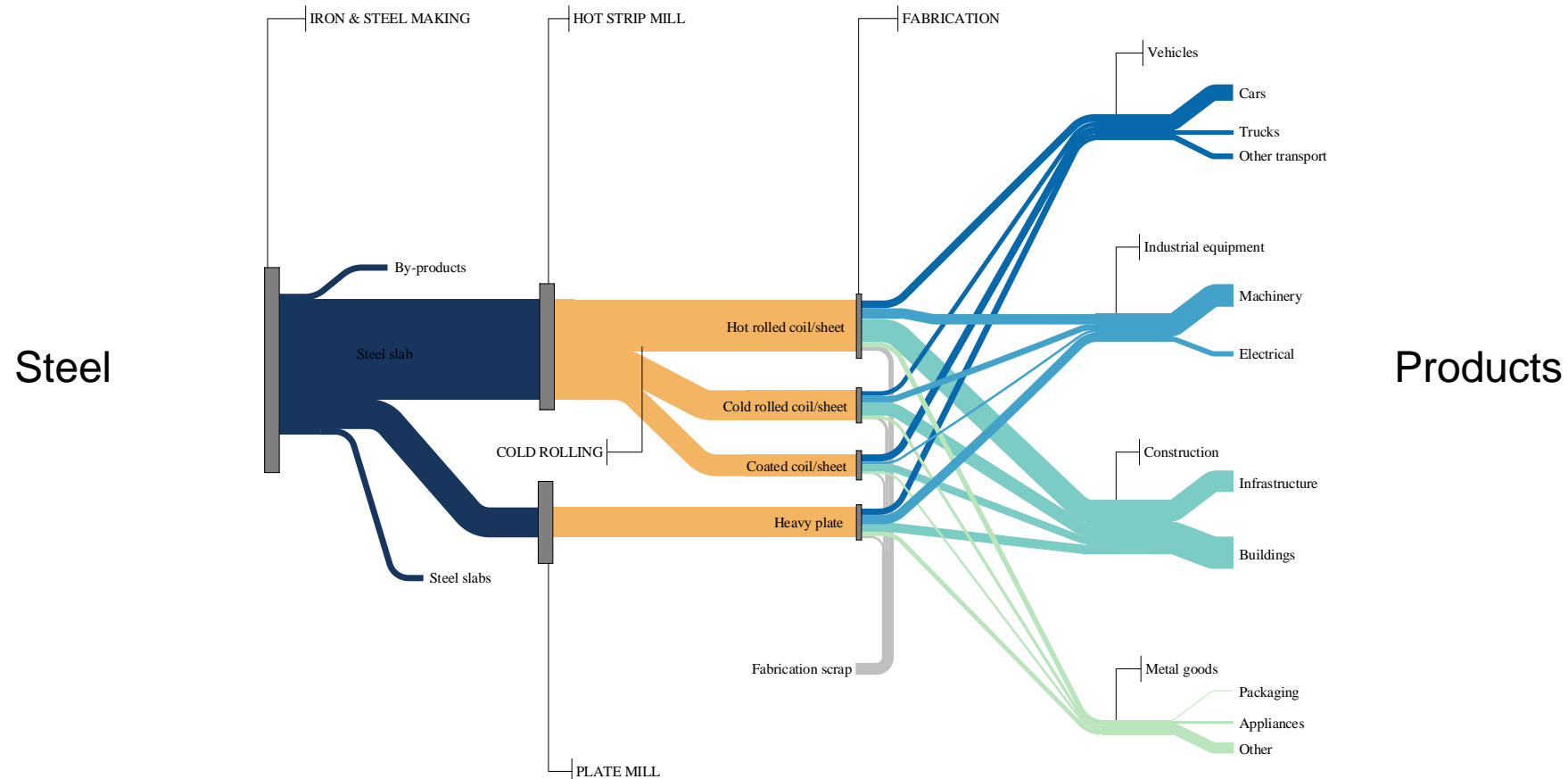
Naturgas EU 265 SEK/MWh (LHV)

Data från: IEA Hydrogen Outlook och Hydrogen Economy Outlook BlombergNEF

Tre begrepp...

1. Tillförselkedja (supply chain)

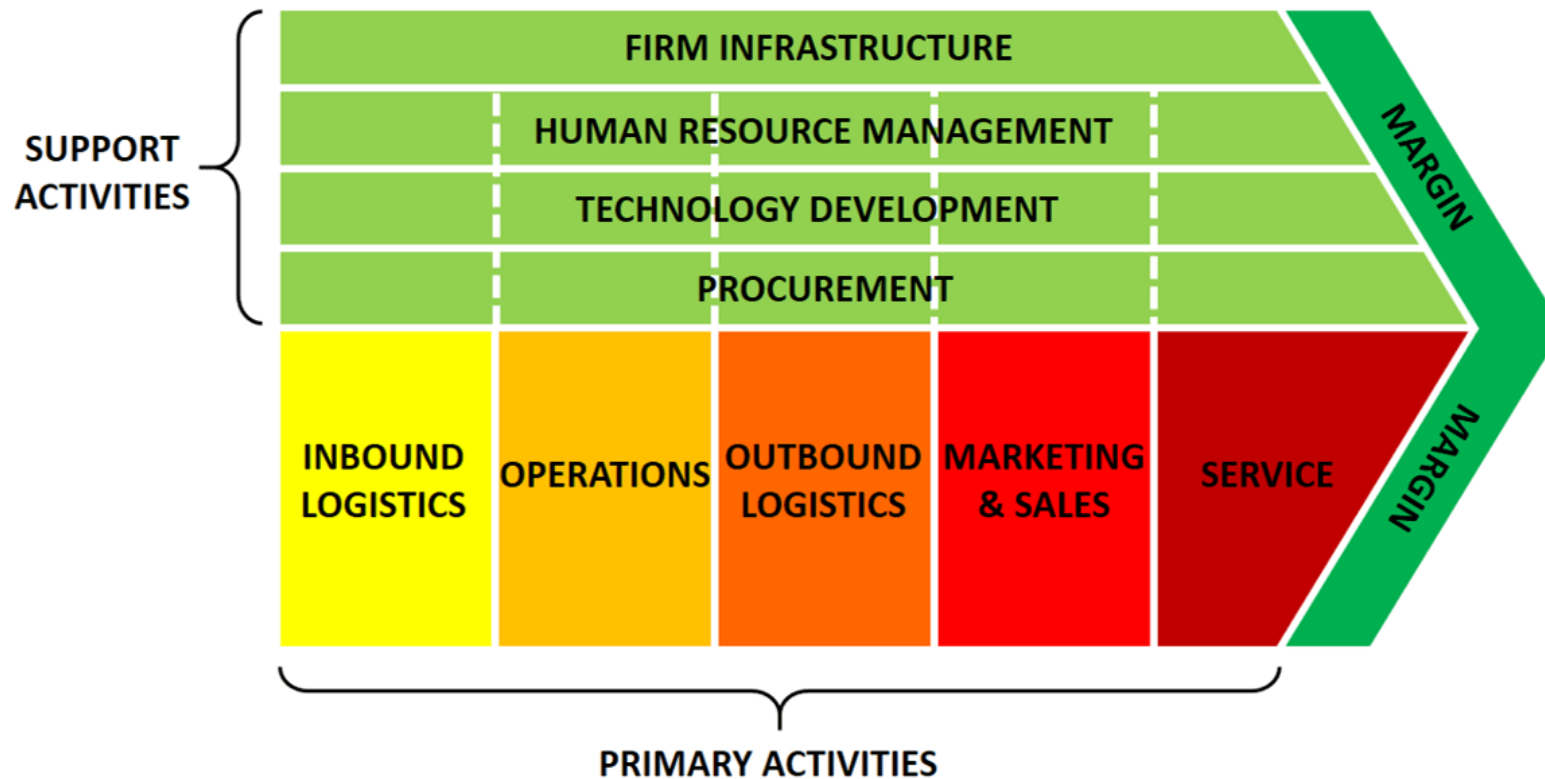
- The cross-sectoral networks of facilities and distribution channels that facilitate the sourcing and primary production of materials, as well as the further processing and assembly and delivery of products or services to the customer

2. Värdekedja (Value chain)

- The value creation and the margin which can be obtained from a certain supply-chain business (see original work by Porter, 1985 “Competitive advantage: creating and sustaining superior performance”)

3. ”Kollektivt handlande” - Polycentriskt betraktelse

Förutsättningar lyckad samverkan i klimatomställningen enligt Ostrom (2010):

- Many of those affected have agreed on the need for changes in behavior and see themselves as jointly sharing responsibility for future outcomes.
- The reliability and frequency of information about the phenomena of concern are relatively high.
- Participants know who else has agreed to change behavior and that their conformance is being monitored.
- Communication occurs among at least subsets of participants.

Ostrom, E., 2010. A Polycentric Approach for Coping with Climate Change. Background Paper to the 2010 World Development Report.

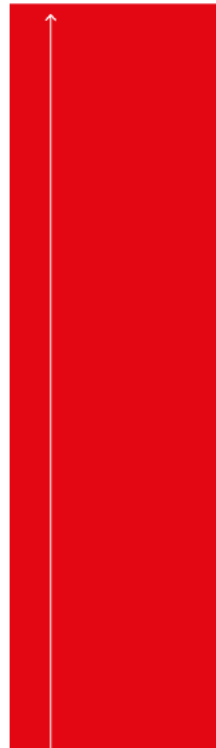

Exempel - Nordisk basindustri (Cement & stål)

Cementindustrin

Så mycket
dyrare blir
cementen

+70%

Stålindustrin

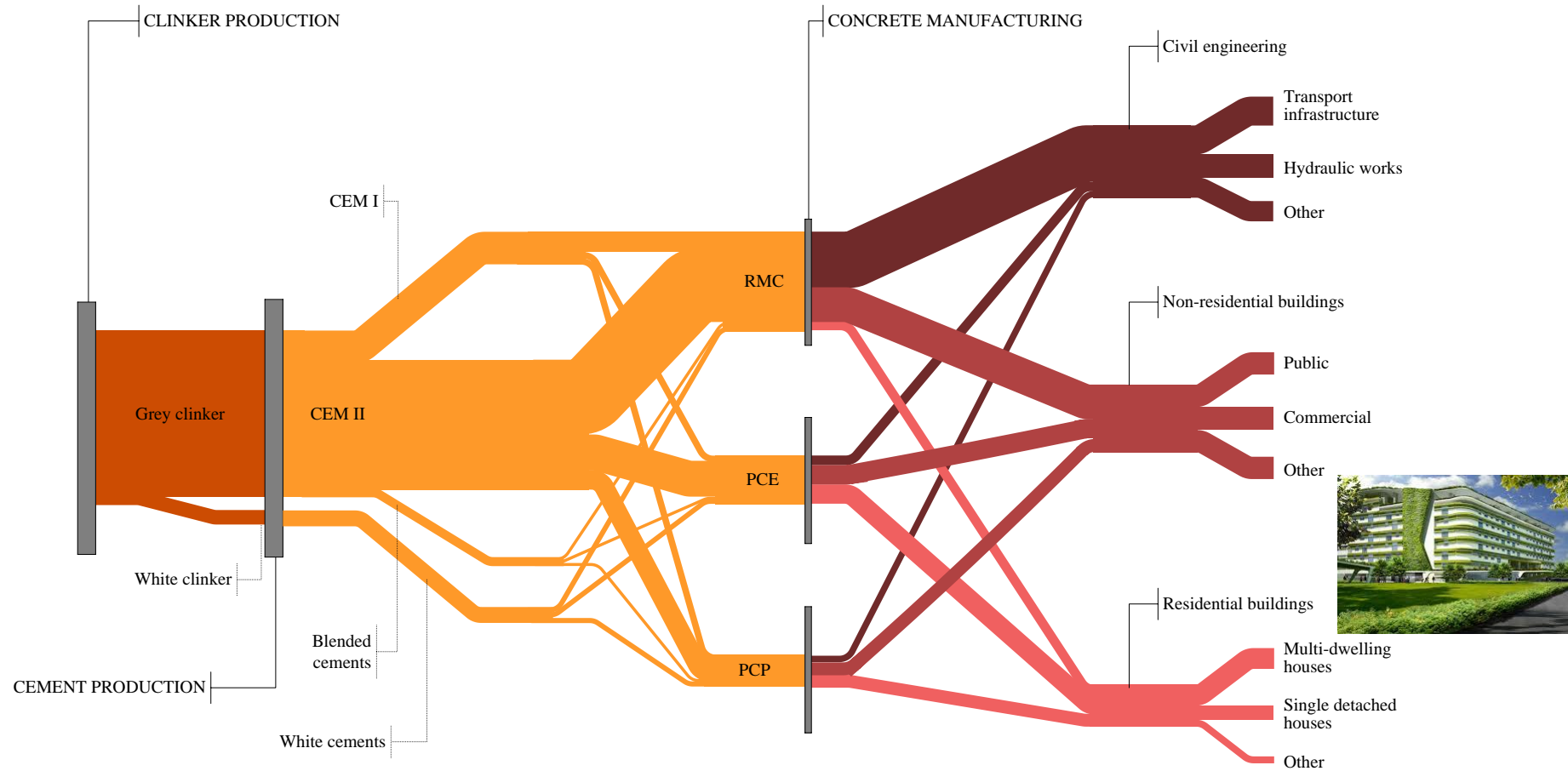
Så mycket
dyrare
blir stålet

+25%

Supply and value chain analysis

Cement (and steel) to building

Exempel - Nordisk basindustri (Cement & stål)

Cementindustrin

Så mycket dyrare blir cementen

+70%

Så mycket dyrare blir huset

+mindre än 0,5%

Stålindustrin

Så mycket dyrare blir stålet

+25%

Så mycket dyrare blir bilen

+mindre än 0,5%

Rootzén and Johnsson
Energy Policy 98 (2016) 459–469
Climate Policy 17, 6, (2017) 781-800
See also (in Swedish)

<http://www.dn.se/debatt/plan-saknas-for-att-minska-basindustrins-klimatpaverkan/>

Klimatomställningen i industrin – tre möjliga huvudåtgärder

Bränslebyte

Elektrifiering

- Direkt
- indirekt

CCS

- Fossila utsläppskällor
- Biogena utsläppskällor

Bygg- och anläggningssektorn (dess värdekedjor från basmaterial till färdig produkt)

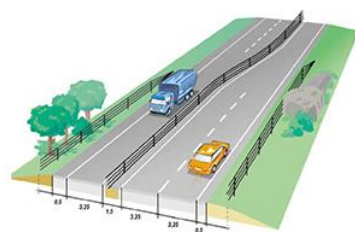
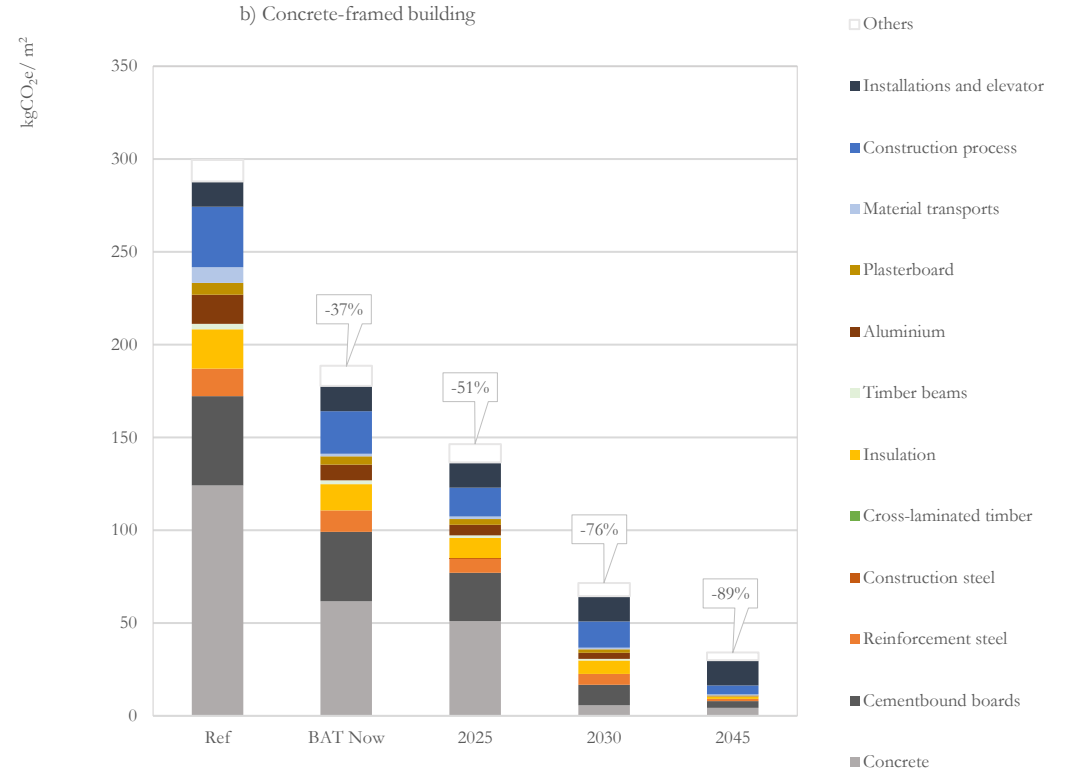
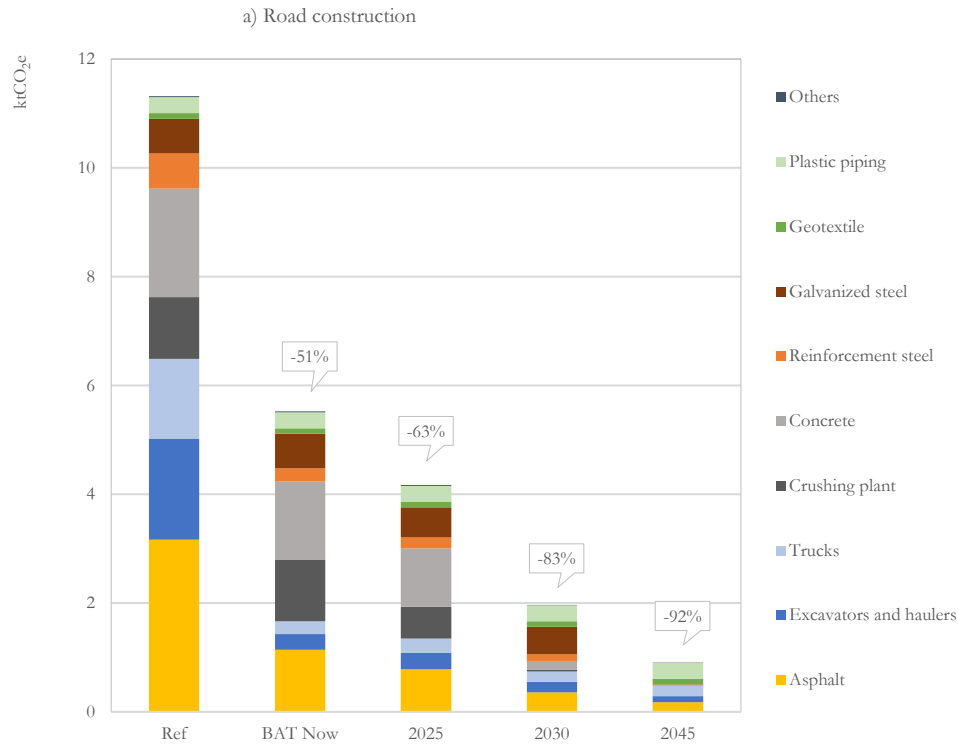

Byggnader

Infrastruktur

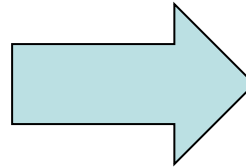

Koldioxidutsläpp från projektaktiviteter ("embodied emissions") Byggnad och väg (Väg 44)

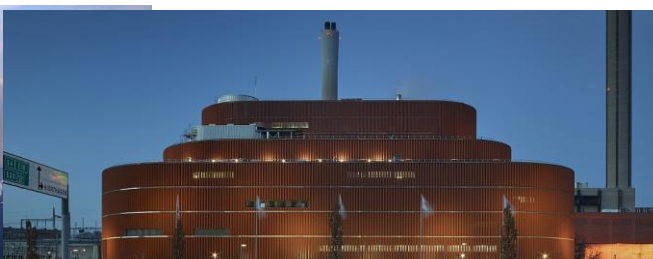

Styrmedel måste även stimulera beteendeförändringar

Sammanfattningsvis

- **Fullt möjligt** att **öka** Sveriges elproduktion med ungefär **140 TWh** fram till 2030, vilket motsvarar hela Sveriges nuvarande elanvändning
  - Nivån i linje med långsiktiga behovet för att möta elektrifieringen och möjliggöra klimatomställningen
- Valet står **inte mellan kärnkraft och förnybart** utan det behövs **förnybart nu** och sedan (kanske) kärnkraft (SMR)
- Sverige har extremt **gynnsamma förutsättningar** för förnybar elproduktion
- **MEN:**
  - Vi måste finna former för att **hantera kompromisser** mellan olika intressen
  - **Sektorsintegration** och samverkan längs värdekedjor krävs
  - Stimulering av **beteendeförändringar** krävs – jfr konsumtionsbaserade utsläppsmål

Två tvärvetenskapliga forskningsprogram:

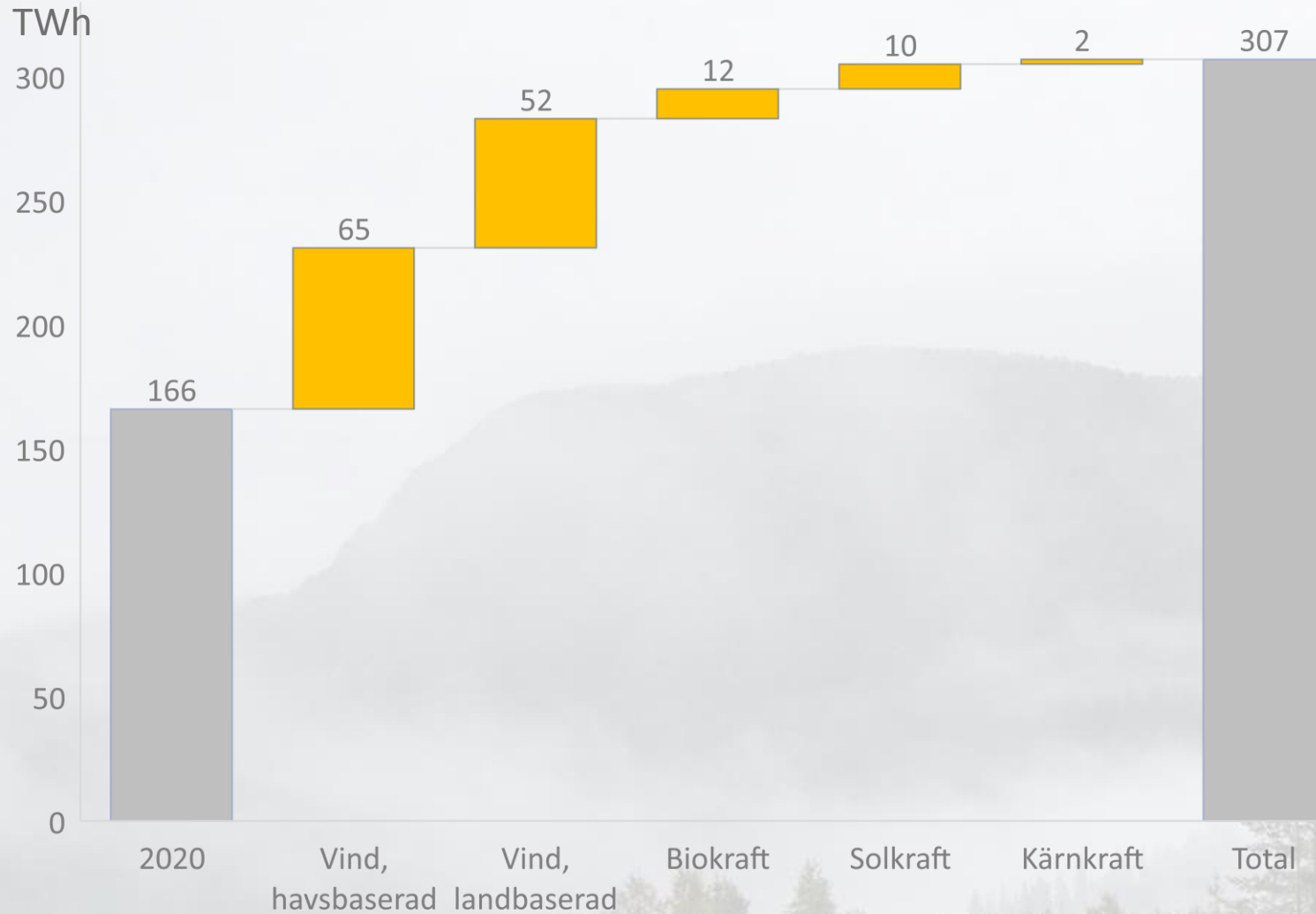
<https://www.mistracarbonexit.com/>

<https://mistraelectrification.com/>

Extra

Sverige kan nästan dubbla elproduktionen

Acceptans

Investeringar

Balans

Priseffekter

Sårbarhet

Alternativ